

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2025./2026.

SAŽETAK

HRV.78.HR.R.K2.16

65336

Način ispravljanja pogrešaka na listu za pisanje sažetka:

(Matura)	državna matura	
↑	↑	↑
Precrtan pogrešan odgovor u zagradama	Točan odgovor	Paraf (skraćeni potpis)

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

HRVATSKI JEZIK

Sažetak

OCJENJIVAČ 1

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPITI!

H
R
V
2

PRAZAN LIST ☐

NEDOVOLJAN BROJ RIJEČI ☐
PREVELIK BROJ RIJEČI ☐

NEISPUNJEN ZADATAK ☐

D-S078

Sadržaj

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Organizacija teksta i stil

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Jezična točnost

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Šifra ocjenjivača: _____

HRV.78.HR.R.E2.01

65337

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ☒

HRV2

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

HRVATSKI JEZIK

Sažetak

OCJENJIVAČ 2

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPITI!

H
R
V
2

PRAZAN LIST ☐

NEDOVOLJAN BROJ RIJEČI ☐
PREVELIK BROJ RIJEČI ☐

NEISPUNJEN ZADATAK ☐

D-S078

Sadržaj

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Organizacija teksta i stil

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Jezična točnost

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Šifra ocjenjivača: _____

HRV.78.HR.R.F2.01

65338

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: ☒

HRV2

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite sažetak dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **80** minuta.

Napišite sažetak slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje sažetka.

Sažetak treba imati **200 – 250** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Sažetak obvezno napišite na listove za pisanje sažetka.

Pišite čitko. Sažetak će se bodovati s nula (0) bodova ako nema dovoljan broj riječi, ako ima prevelik broj riječi, ako je pisan velikim tiskanim slovima ili ako je nečitko napisan. Ako pogriješite u pisanju, na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način ispravljanja pogrešaka.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

Pročitajte polazni tekst.

Sažetak oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradom i zaključkom**.

Pazite da Vaš sažetak bude **pravopisno, gramatički i leksički točan**.

U sažetak morate uvrstiti sve smjernice.

Sažetak mora imati **200 – 250** riječi.

Apolonija Nucić, *Priroda liječi*

U suvremenome društvu obilježenom ubrzanim životnim ritmom, stresom i dominacijom tehnologije čovjek se sve više udaljava od prirode. Naš svakodnevni život često se odvija između zidova, pred ekranima u zatvorenim prostorima. Ipak, čovjek je biće koje je oduvijek živjelo u dodiru s tlom, biljkama i prirodnim ciklusima. Stoga vjerujem da je vrtlarjenje prilika za povratak prirodi i da može ponuditi rješenja za mnoge izazove današnjice. Vrtlarjenje nije samo uzgoj hrane, nego i istinsko ulaganje u zdravlje, obrazovanje i budućnost našega planeta.

Svatko tko se počne baviti vrtlarjenjem, ubrzo će se uvjeriti da boravak u vrtu na različite načine utječe na naš svakodnevni život. Brojna istraživanja pokazuju da već i kraći boravak u vrtu može smanjiti razinu kortizola (hormona stresa), popraviti raspoloženje i povećati osjećaj zadovoljstva. Rad na zemlji prirodan je oblik *umjerene tjelesne aktivnosti* – kopanje, sadnja, zalijevanje ili plijevljenje troše kalorije jednako kao vrijeme provedeno u teretani. Osim toga, izlaganje suncu osigurava potrebne količine vitamina D koji je važan za zdravlje kostiju i imunitet. No jednako je važan i učinak na mentalno zdravlje – vrtlarjenje sve češće postaje oblik *hortikulturne terapije*, što znači da se interakcijom s biljkama i vrtovima unapređuju kognitivne, psihološke i socijalne funkcije. Kad čovjek promatra kako biljka raste zahvaljujući njegovu trudu, osjeća smisao i postignuće, što jača njegovo samopouzdanje i optimizam. U svijetu u kojemu su depresija i anksioznost u porastu, vrt postaje svojevrsna oaza mira i prostor za oporavak tijela i duha (Soga i dr., 2017). Uostalom, i u povijesti je zabilježena uporaba vrtova u terapijske svrhe. Tako su u starom Egiptu, Perziji i srednjovjekovnim lječilištima kreirali vrtne ambijente u kojima su pogled na zelenilo, mirisi i zvukovi vrtnih gredica i perivoja smirivali te opušitali melankolične i depresivne pacijente.

Jeste li ikad razmišljali može li se vrtlarjenje uključiti i u obrazovni sustav? Taj aspekt vrtlarjenja iznimno je važan. Vrtovi u školama nisu nikakva novost – oni su postojali u Europi još u 19. stoljeću, a danas dobivaju novu dimenziju. Naime, vrtovi nisu samo mjesta na kojima djeca uče kako uzgajiti voće i povrće. Vrt je *živa učionica* u kojoj se spajaju prirodoslovlje, ekologija, prehrana, pa čak i matematika i jezik. Djeca praktičnim radom uče o ciklusima u prirodi, važnosti tla, vode i sunca, ali i o odgovornosti i timskome radu. Radom u školskim vrtovima razvijaju svijest o zdravoj prehrani jer svako će dijete rado kušati voće i povrće koje je samo zasadilo i negovalo. Osim toga, učenici vrtlari jačaju socijalne vještine – surađuju, dijele zadatke, pregovaraju i zajedno rješavaju probleme. Nadalje, vrtlarjenje je prilika da se djeca potaknu na fizičku aktivnost. Pola sata vrtlarjenja može potrošiti između 128 i 205 kalorija, a rezultati nekih istraživanja pokazuju kako su djeca koja su vrtlarila u školi počela vrtlariti i kod kuće. Vrtlarjenje je stoga obrazovni alat koji ujedinjuje teoriju i praksu, približava djecu prirodi i stvara temelje za zdrav život. Kad bi svaka škola imala vrt, stvorili bismo generacije mladih ljudi koje su odgovornije prema sebi, drugima i okolišu.

Svi znamo da živimo u vremenu kad klimatske promjene, zagađenje i prekomjerna potrošnja resursa prijete našoj budućnosti. Jedan od načina kako možemo najbolje djelovati jest vrtlarenje jer ono gradi novu dimenziju odnosa prema ekologiji. Naime, kad sami uzgajamo hranu, smanjujemo potrebu za pakiranjem i transportom (manja upotreba fosilnih goriva u industriji i prijevozu), čime izravno utječemo na smanjenje emisije stakleničkih plinova. Uporabom komposta vraćamo hranjive tvari u tlo i smanjujemo količinu otpada. Usto, prirodne metode zaštite biljaka isključuju pesticide i umjetna gnojiva, a naglasak je na organskome vrtlarenju, tj. uvođenju prirodnih gnojiva, rotaciji kultura i sadnji biljaka koje štite jedna drugu. Tako se naprimjer luk i mrkva sade zajedno. Luk tjera mrkvinu muhu, a mrkva lukovu, čime se postiže savršena prirodna zaštita bez pesticida. Također, važno je i malčirati tlo, odnosno pokriti ga raznim organskim tvarima, npr. slamom, travom ili lišćem, kojima je cilj održavanje optimalnih uvjeta za rast biljaka te sprječavanje odnosno usporavanje rasta korova. Još jedna velika prednost malčiranih vrtova jest lakše održavanje vlažnosti tla. To je izuzetno važno u toplim ljetnim mjesecima jer će zemlja pod malčem ostati duže vlažna, što će biti dobro za biljke, a smanjit će se i potrošnja vode za zalijevanje. Svi ti postupci primjer su ekološke održivosti u praksi. U takvim organskim obiteljskim vrtovima čovjek postaje dio prirode, promatra i njeguje biljke, kukce, ptice i druga živa bića, što povećava osjećaj odgovornosti prema prirodi i poštivanje bioraznolikosti.

Uvjerena sam da je vrtlarenje iznimno korisna i nužna aktivnost za čovjeka 21. stoljeća. Utjecaj vrtlarenja na zdravlje, obrazovanje i okoliš daleko nadilazi samu sadnju i berbu plodova. Vrt postaje mjesto gdje učimo brinuti se o sebi, drugima i planetu. Zato vjerujem da bi svaka obitelj trebala pokušati uzgojiti barem nekoliko biljaka, a svaka škola imati svoj vrt kao učionicu na otvorenom. Na taj način vraćamo prirodu u svoje živote ujedno stvarajući temelje za održiviju i sretniju budućnost.

Smjernice za pisanje sažetka

Pročitajte zadani tekst.

Sažmite polazni tekst svojim riječima:

- tako da navedete opće podatke o polaznome tekstu
- tako da odredite namjenu i temu teksta
- tako da navedete osnovne misli teksta i pojedinosti koje ih podupiru
- tako da odredite autorov stav o temi.

LISTOVI ZA PISANJE SAŽETKA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Prazna stranica

Prazna stranica